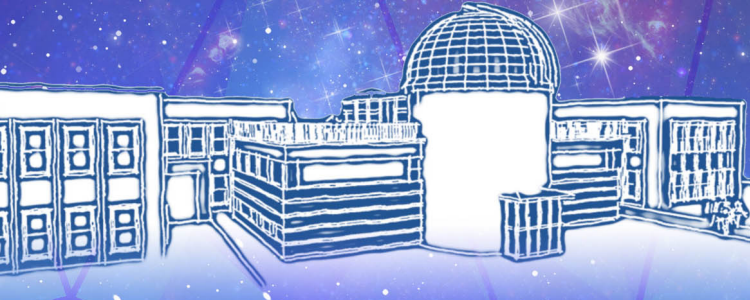




**İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ**  
**FEN FAKÜLTESİ**

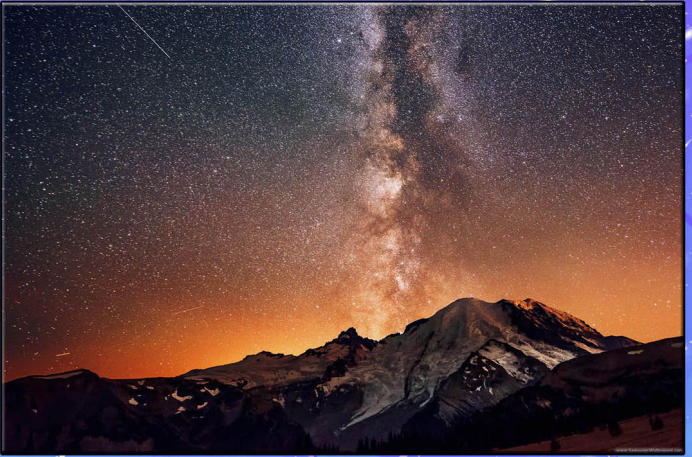


# **ASTRONOMİ** **VE** **UZAY BİLİMLERİ** **BÖLÜMÜ**



***İstanbul Üniversitesinin***  
***Uzaya Açılan Penceresi***

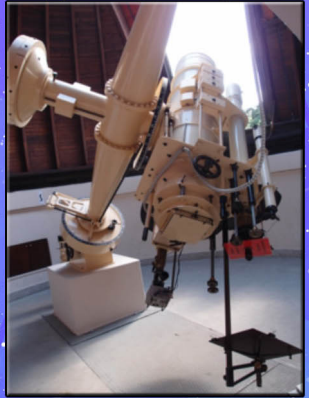
Gök cisimlerinin düzgün hareketlerini ve değişimlerini fark etmemizden bu yana evrenin yapı taşları ve genel yapısı hakkında elde ettiğimiz bilgiler; bilimin "nasıl?" sorusuna aradığı yanıtları bulmamızda, kendimizi ve evrendeki yerimizi anlama maceramızda bize yardımcı oldu. Bu macera sırasında yaptığımız astronomik gözlemler ve onları açıklamak amacıyla önerdiğimiz modeller ve görüşler zaman zaman felsefede ve başka bilim dallarındaki tartışmalarda yer bularak, değişmez kabul ettiğimiz varsayımlarımızdan ve önyargılarımızdan kurtulmamızda yardımcı oldu; yaşadığımız toplumlara bakış açımızı ve yaşamımızı, dünya görüşlerimizi etkiledi. Çağlar boyunca ilerleyerek temel bilimler arasındaki yerini sağlamlaştıran astronominin sonuçları, Yeryüzü'nde çok kısa süredir bulunan ve fiziksel bakımdan zayıf ve küçük bir varlık olan insanın, laboratuvarlarda çoğu zaman oluşturulamayan fiziksel koşulların hüküm sürdüğü evreni tanımakta ne derecede başarılı olduğunun açık kanıtıdır.



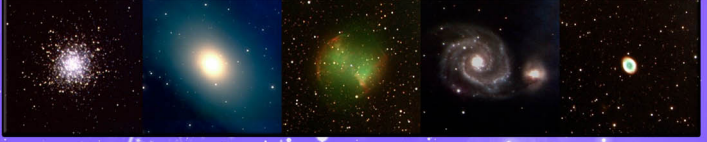
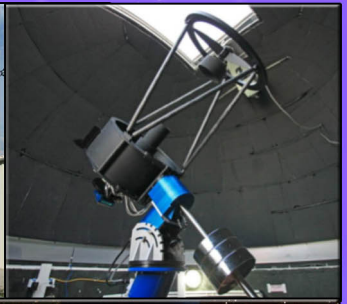
Astronominin teknoloji ve bilimin başka dallarının yanısıra günlük yaşamımıza da yaptığı katkılar için çeşitli örnekler verilebilir. Ama bu bilim dalının belki de en önemli faydası insanlığın toplam kültürüne yaptığı katkıdır. Bu sebeple astronomi, temel bilimler arasında çok önemli bir yere sahiptir. Temel bilimler tüm bilim dallarındaki araştırma ve buluşlara temel oluşturan bilimsel bilgilerin elde edildiği bilim dallarıdır. Herhangi bir ülkenin eğitim

ve araştırma ortamlarında temel bilimlere öncelikle yer vermeden gelişmesi ve özgür kalabilmesi mümkün değildir.

Bölümümüz, Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucu önderi Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün çağdaş bilim ve eğitim anlayışının Ülkemizin kurumlarında da yerleşmesi amacıyla başlattığı reformlar kapsamında, İstanbul Üniversitesi Fen Fakültesine bağlı "Astronomi Enstitüsü" adıyla 1933 yılında kurulmuştur. Faaliyetlerimiz Prof. Dr. E. F. Freundlich'in yönetimi ve üç yabancı araştırmacının katılımı ile 1933-1934 ders yılında başlamıştır. Kısa süre içinde, 1936 yılında Üniversite Bahçesi'nde bir de gözlemevi inşa edilmiş, bu gözlemevine aynı yıl 30 cm çapında bir astrograf kurulmuştur. Fen Fakültesinin bu birimi 1972 yılında çıkan bir düzenleme ile önce "Astronomi Bölümü", 1982 yılında çıkan başka bir düzenleme ile de "Astronomi ve Uzay Bilimleri Bölümü" adını almıştır.



Bölümümüz 1958 yılından itibaren İstanbul Üniversitesi Gözlemevinin çevresine inşa edilen ek binalarla genişlerken; Güneş gözlemleri ve astrofizik çalışmaları hızlanmış, yurt dışındaki araştırma merkezleri ve gözlemevleri ile bağlantılar kurulmuştur. Uluslararası bağlantılarımızın da katkısı ile Bölümümüzde Galaktik yapı, yıldız kümeleri, çift yıldızlar, Güneş, yüksek enerji astrofiziği, yıldız atmosferleri, Galaksi dışı astronomi gibi alanlarda araştırmalar yapılmış olup, çalışmalarımız halen devam etmektedir.



Öğretim üyelerimiz bilimsel araştırma sonuçlarını uluslararası dergilerde yayımlayarak kurumumuzun tanınırlığına ve ülkemizin bilimsel gelişimine katkı yapmakta, araştırma projeleri sayesinde lisansüstü öğrencilerine burs imkanı sağlamaktadırlar. Astro-nomi ve Uzay Bilimleri Bölümü, Üniversitemizin temel bilimler alanında en çok araştırma makalesi üreten ve çalışmalarına en çok atıf alan bölümleri arasında üst sıralardadır.

1990 yılında kurulan ve çalışanları Bölüm eleman-larından oluşan 'Gözlemevi Uygulama ve Araştırma Merkezi de Bölüm faaliyetlerine katkıda bulunmak-tadır. Bölümümüzde Güneş fotosferi ve kromosferi-nin gözlenmesini sağlayan özel filtre ve kamera ile donatılmış teleskoplar barındıran ve halen çalışır durumdaki tarihi gözlem kubbesinin yanı sıra, gece gözlemlerinde kullanılacak 40 cm çaplı bir teleskop içeren ayrı bir gözlem kubbesi ve Çanakkale On-sekiz Mart Üniversitesi Ulupınar Astrofizik Gözlemevi Yerleşkesi'nde kurulu 60 cm çaplı bir tes-lekop da bulunmaktadır. Astronomi ve Uzay Bilim-leri Bölümünün araştırmacıları gözlemlerini bu gözlemevlerinde ve TÜBİTAK Ulusal Gözlemevinde yaptıkları gibi, Dünya'nın başka yerlerindeki teles-kopları ve uzay teleskoplarını da kullanabilmekte ve veri tabanlarını değerlendirmektedirler.

Kurulduğu zaman Bölümümüzün ders programlarında temel matematik derslerinin yanında Gök Mekanığı, Küresel Astronomi ve Astrofizik gibi dersler varken, ders programlarımız zaman içinde sürekli zenginleşip çağdaş gelişmelere uygun hale getirilmiştir. Bugün öğrencilerimiz zorunlu temel matematik, fizik ve astronomi derslerini aldıkları gibi, mezuniyet için gerekli kredilerini tamamlayabilmek ve farklı konularda bilgi edinmek için, bu alanlardaki daha ileri düzeyde ve daha değişik konuları içeren dersler arasından seçmeli ders tercihi yapabilmektedirler. Öğrencilerimize yan dal ve çift dal imkanları da sağlanmakta, öğrencilerimiz Üniversitemizin öğrenci kulüplerindeki sosyal faaliyetlere katılabilmekte, Astronomi Kulübüne üye olarak, Bölümümüzün halka açık astronomi etkinlikleri ve Üniversitemizin çocuk üniversitesi gibi bilim-toplum etkinliklerine de katkıda bulunabilmektedirler.



Aynı zamanda İstanbul Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsünün bir anabilim dalı olan Bölümümüz, her yıl yüksek lisans ve doktora öğrencileri de kabul etmekte, bu öğrenciler tez çalışmalarını öğretim üyelerimizin danışmanlığında sürdürmektedir. Öğrencilerimiz ERASMUS gibi uluslararası programlar kapsamında yurt dışındaki üniversite ve araştırma merkezlerinden de yararlanabilmektedir.

İstanbul Üniversitesi'nin Beyazıt Merkez Kampusu içinde yer alan Astronomi ve Uzay Bilimleri Bölümü, 2011-2013 yılları arasında aynı yerde yeniden inşa edilen binasına yerleşmiş olup, çağdaş derslikleri, kütüphanesi, gözlemleri ve deneyimli öğretim üyeleri ile öğrencilerine verimli bir eğitim ve araştırma ortamı sunmaya hazırdır.



## ***Türkiye'nin İlk Astronomi Bölümü***



İstanbul Üniversitesi Fen Fakültesi  
Astronomi ve Uzay Bilimleri Bölümü  
34119 Üniversite, Beyazıt, İstanbul

<http://fen.istanbul.edu.tr/astronomi>  
<http://astronomi.istanbul.edu.tr>

2015